

Előfizetési árak:

Egész évre · 20 kor. — fill.
Félévre · · 10 > — >
Negyedévre · 5 > — >
Egy hóra · · 1 > 70 >
Egyes szám ára 8 fillér

Kiadóhivatal:

Mária-utca 1. sz.
hol az előfizetések és a hirdetések elfogadtnak.

Szerkesztői iroda:

Mária-utca 1. sz.
első emelet,
hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény in-
tézendő.

Kéziratot

vissza nem adunk

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Még egyszer a szövetkezeti biztosítás.

Pécs, 1900. augusztus 30.

E lapok folyó hó 22-ki számában a „Gazdák biztosító szövetkezete” cím alatt megjelent cikke az augusztus 25-diki számban válasz jelent meg az ellenéretük, vagy talán helyesebben mondva, az ellenérdekük táborából, azzal a világos céllal, hogy szövetkezetünket s ezzel az én csekélységemet is egy csapással agyonüssék.

A válasz legsúlyosabb érve ellenünk az, hogy a szövetkezeti törvény értelmében a szövetkezeti tagok nemcsak osztózkodnak a szövetkezet által elért nyereségben, hanem kölcsönösen viselik a veszteségeket is s így a szövetkezetnél biztosító gazda ki van téve annak a veszedelemnek, hogy biztosítási díja a veszteségek miatt kivetendő, előre meg sem határozható arányu utánfizetésekkel szaporodik meg.

Nos, a válasz írója — úgy látszik — ismeri a szövetkezeti törvényt, de nem ismeri a „Gazdák biztosító szövetkezetének” alapszabályait, a melyek a szövetkezeti törvénynek a tagok korlátlan felelősségére vonatkozó rendelkezéseit a legszűkebb határok közé korlátozzák.

A szövetkezeti alapszabályok 25. §-a ugyanis szóról-szóra azt mondja, hogy „a biztosított tagok a szövetkezet kötelezettségeiért a biztosítási kötvényekben fizetni kötelezett díjuk erejéig felelősek, mely díj áll a biztosítási ügylet megkötésekor megállapított díjelőlegből (Vorschussprämie) és az igazgatóság felhívására a díjelőleg magasságáig fizetendő utódijból (Nachschussprämie); ezzel egy-egy üzleti évre a biztosítottak szavatossága ki van merítve.”

Éppenséggel nem áll tehát, hogy a biztosított tagok biztosítási díja a veszteségek miatt kivetendő, előre meg sem határozható arányu utánfizetésekkel szaporodik meg, mert minden biztosítási kötvényben számszerűen ki van tűzve az az összeg, a melynek erejéig a biztosított tag felelősséget vállal. Ez az összeg két külön részből áll: a díjelőleg az a biztosítási díj, a melyet a biztosított minden körülmények között megfizetni tartozik; az utó-

díj csak akkor és annyiban fizetendő, a mikor és mennyiben a befizetett díjelőlegek nem fedezik a kiadásokat, ezt is azonban csak annyiban, a mennyiben a tartalékalapból és az alapítói üzletrészekből nem fedezhetők a veszteségek, a legrosszabb esetben sem haladhatja azonban túl az utódij a kötelezett díjelőleg magasságát. Megjegyzendő még, hogy a jég- és tűzosztály számadásai külön vezetettek s minden osztályban a biztosítottak veszteségüket és nyereségüket elölönítve viselik és élvezik; az tűz ellen biztosított tehát a jégkárból, viszont a jég ellen biztosított a tűzkárból eredő veszteségeikért még utódiját sem tartozik fizetni.

Már most, ha figyelembe vesszük, hogy a szövetkezet javára máris 1,600.000 korona alapítványi üzletrész van jegyezve s a nyereségnek 30%-ka mindig a tartaléktöke gyarapítására fordítandó, beláthatja minden elfogulatlan ember, hogy az esetleges veszteségek pótlására kötelezett és maximális összegben előre meghatározott utódij fizetésére csak a legritkább s valóban rendkívüli esetekben kerülhet a sor.

A válasz írója azt is kérdezi, hogyan beszélhet a biztosító szövetkezet nyereségről, mikor a teljesen szervezett, nagy alap és tartaléktökével bíró részvénytársaságok is veszteséggel dolgoznak. Nos ez utóbbi tétel sem állhat egészen, mert ha az a biztosítás csakugyan olyan rossz üzlet volna, a melyre a társaságoknak folyton rá kell fizetniök, a részvényesek már régen más üzlet után néztek volna.

De van a biztosító társaságok alacsony osztalékainak egy olyan titka is, a melyen könnyen segíthetnének. Szállítsák le első sorban is a nagy rezsit, szüntessék meg a sok cifra, igen jól dotált állásokat, fogják rövidebb pórásra a nagy reklámköltségeket stb., mindjárt más képe lesz a mérlegnek.

Mi a biztosító szövetkezetünkben valamennyien gazdák vagyunk, megtanultuk legalább a másét megtakarítani; a lehető legkisebb, legszükségesebb kiadásokra szorítunk, nem csapunk nagy lármát sem most, sem pedig akkor, ha az Isten ügyünket diadalra juttatná, parádézni nem fogunk soha.

Rám fogja a válasz írója azt is, hogy első cikkemben arról biztosítottam a gazdaközönseget, miszerint csak a szövetkezetnél lehet jól és olcsón biztosítani, tessék hát besétálni. Pedig hát én abban a cikkben kifejtettem, hogy csak az esetben lesz képes a szövetkezet tagjainak a legmesszebb menő kedvezményeket megadni, ha tömegesen csatlakoznak a szövetkezetek. Ha a magyar gazdaközönség 40—50 százaléka mellénk áll és a saját jól felfogott érdekében inkább a szövetkezetnél biztosít, hol legalább meg van a reménye, hogy a díjtételek az önköltségig leszoritattnak, akkor csak nagyobb előnyökben lehet része, mintha oly társulatnál biztosít, a melynek szeme előtt természetesen csak minél nagyobb nyereség elérése lebeg a részvényesek számára.

Nem homokra építettek azok az urak, akik pénzüket, nevüket vetették latba a gazdák biztosító szövetkezetének létesítésére és megszilárdítására; de az állam is tovább lát az orránál s ha ez a mi szövetkezetünk csakugyan olyan kockázatos vállalat lenne, nem jegyzett volna a kincstár pénzéből 400,000 korona üzletrészt.

Már most tessék választani a gazdaknak; a szövetkezet nem erőszakolja föl magát senkire, de a ki tisztességes szándékkal közelít feléje, örömmel üdvözlizászlója alatt. Elérkezett az az idő, mikor a gazdaközönség is felébred álmaiból s nemcsak ezen a téren, hanem más életviszonyaiban is a maga lábára áll és tömörülve, szövetkezve felveszi a ketyűt „jó-akaróival” szemben. Most már ez a gazdaközönség variálja a rajta elősködők „tessék besétálni” frázisát olyképp, hogy „tessék kísértálnia”, majd elvégezzük a magunk dolgát magunk is.

Lukács Iván,

okl. gazda, a Gazdák bizt. szöv. képviselője.

Jegyzetek párisi kiküldetéséről.

Írta: Holly Mihály, asztalos-mester.

(Folytatás és vége.)

Szerencse, hogy a női divatosztálynál a látogatók megakadnak és így a vas- és fémosztályhoz csekélyebb torlódással juthatunk. Itt ismét megkapó tárgyak ötlenek szemünkbe. Akaratlanul is megragadja figyelmünket, amit

Csuda olcsóság a BÉKA boltban!

Nyári és téli piquet paplan, zsebkendők, frotir és damaszt törülközők, továbbá vászon, kanavász, chiffon és grádi meglepő olcsón; szép választék selymekben és női ruhaszövetekben, új barchetek minden lehető színben és minőségben csak a BÉKA-nál kapható olcsón.

Irgalmasok-utca 10. sz. (Saját házban.)

az edzett munkás kezek a vas és réz feldolgozásában képesek kifejtetni. Találunk vörös- és sárgaréz csövekből egész halmaz kiállítását. Itt tanuljuk megismerni a hazai vasipar fejlődését, melyben első helyen áll a diós-győri vasöntőde. *Jungfer Gyula*, budapesti műlakatos tüntette ki magát egy vaskapuvál, mely a budai várpalotánál lesz alkalmazva és mely a lakatosiparnak valóban megcsodálni való műremekét képezi. Azonkívül nem utolsó helyen állt a kiállításban *Piskur Géza*, pécsi lakatos sem, kit a juri jutalomra is méltónak talált.

A vasipar melletti pavillonban vannak elhelyezve az üvegipar gyártmányai. Nem egy remek alkotás kelti föl figyelmünket, igaz, hogy ebben az iparágban mi magyarok még nem igen vagyunk elől.

A Szajna átmenve a Trocaderohoz, itt a legszebb része a kiállításnak néz a Mars-térre. Ebben találjuk a különféle szoborművek mintázatát. Ennek mellékfolyosóján a rövidáru cikkek kiállítása van elhelyezve; ettől jobbra érdemes a kínai asztalos és szobrász sajátos működésére időt szentelni. Gyalupadja a földön egy padlap és itt tartja munkáját ülve lábával, ha farag, vagy vés.

Az indiai pavillonban látott oszlopok a szobrászatnak remekei. Ezek az oszlopok áttört, háromszoros mélyítéssel bámulatot keltenek. Mindezen türelmet feltüntető munkálatok magyarázata abban rejlik, hogy itt nem kérjük, mikor lesz kész a munka. Évekig elvesződnek egy tárgyon, kitartó szorgalommal, csüggedés nélkül dolgozik művén az indiai, csak hogy magának csodás alkotásával dicsőséget szerezzen és a bámulatot készítménye iránt felkelte.

Érdekes azonban a Szajna balpartján a teljes vasszerkezetű üveg palotában a kertészet és gyümölcskiállítás, hol szebbnél-szebb kifejtett gondozásra valló gyümölcsöt és egyéb terményeket láthatni.

Nem messze ettől a gazdasági géptár kiállítása feltünteteti a mezőgazdaság minden ágában alkalmazható gépeket.

Majd elérünk a *Littke-pezsőgyár* pavillonjához; nagy mennyiségben és kitűnő minőségben derekasan állta meg helyét ép abban, a miben a franciák oly nagy mesterek, csaknem utolérhetlenül. És hogy velük épen magyar ember képes lépést tartani, büszkének le-

hetünk rá, de különösen arra, mi pécsiek, hogy ez a magyar ember, ki a pezsőgyártásban a franciákkal oly kiváló sikerrel kiállja a versenyt, pécsi és ki lett tüntetve. Valóban jól esett hallani a kiállítás területén a különféle nemzetektől *Littke* dicséretét. Városunk hírnevét viszi ő a világ minden tája felé és így őt is, mint Zsolnayt az ország, de kiváltségesen Pécs városa büszkeségének tekintheti.

A kezyügyártás kiállításánál számottevő elismertetés jutott osztályrészül a pécsi *Hamerli* kezyügyártó cégnek, mely megalapítója nyomán haladva, még Amerikával is export viszonyban van; szintén dicséretes haladásban mutatta be magát, amelyért a juri ezüst érem kitüntetésre méltatta.

Láttam a mozgó járdát is, mely szintén bámulatra gerjesztő felfogós találmánya e századvégnek. Erre rálépve nem az ember jár, hanem a járda teszi meg terhével az utat körben.

Ihatnék még az Eifel toronyról, de ezt mellőzöm, hisz ezt már annyian, nálamnál avatottabbak méltatták annak idején, mint a volt párisi kiállítás csodás alkotását, melyre csak az a megjegyzésem, hogy ez a mai kiállításnak is még mindig nagyszerű, fölülmulhatlan remeke.

És most, a midőn a világ egy nagy, pezsővérű nemzetének gazdag és leginkább szakmámba vágó világkiállításáról ismertetésem befejezem, megnyugvással gondolok a magyar iparra, a magyar ember életrevalóságára.

Nem kell oly nemzetet féltetni, hogy a megpróbáltatások alatt összeroskad, a mely nemzetnek oly előretörő iparosai vannak. És most nyilvános köszönetemmel adózom a pécsi kereskedelmi és iparkamarának az ipar és kereskedelem fölviragoztatása körüli okszerű és céltudatos működése iránt, hogy aldozathozatallal is, ha kell, kész mindenkor az ipar fejlődését legjobb tudásával előmozdítani.

De hálámat különösen kiküldetésem iránt is kifejezem, hogy a világraszóló és tán soha olyant össze nem hozható tanulságos kiállítást megtekinthettem. És ezzel egyuttal azt kívánom, hogy hazánkban iparkamarái oly lelkesedéssel fogják fel hivatásukat, mint azt a pécsi keresk. és iparkamaránál tapasztaljuk; úgy akkor hazánkban az ipar és kereskedelemnek szebb napjai lesznek, jólétet biztosító jövője fog felvirágozni. El fog idővel tűnni

minden olyan abnormis, egészségtelen mozgalom, mely a jelenben ép az iparosok köréből felburjánzik.

Mi, hogy mielőbb tűnjék el különösen hazánknak üdvösebb célra hivatott talajáról, adja a Mindenható! De adja a Mindenható munkánkhoz a legszükségesebb, nélkülözhetlen kelléket: áldását, mely nélkül nincs ipar, nincs kereskedelem, nincs boldogság!

Hirek.

Pécs, 1900. augusztus 30.

Az okos Herminka.

(Mese.)

Irta: Albert bácsi.

Valamikor valahol, a jó Isten tudja, hol; messze-messze tengeren, a világnak végiben, lakott egyszer egy igen szegény halász. Volt a halásznak egy Herminka nevű kis cukros, megenni való leánykája, a kinél szebb, kedvesebb, okosabb nem volt a világon, se Pécsen, se Hegyháton.

Egyszer a kis Herminka zsidót őrizgetett a réten. Arra vetődött a szomszéd özvegyasszony fia, a csintalan Jancsi, és azt kérdezte tőle:

— Hány zsidót van Herminka?
— Annyi, a mennyi — felelt rá a kis lány.
— No de mégis — szólt Janci.
— Hát találd ki — incselkedett Herminka.
— Ha megmondod, hát kitalálom.
— Oh, te okos!
— Hát nem mondod meg — duzzogott Janci — hány zsidót van?

— Annyi a mennyi. — Ha még egyszer annyi lenne, mint a mennyi van és te lennél a gunár, hát épen tizenegy lenne. — Mennyi van hát?

— Nem tudom — felelt szégyenkezve Janci.

Meghallotta ezt Janika édes anyja, nagyon meglepett neki a kis lány. Átszólt Herminka édes apikájához.

— Hallja-e, halász szomszéd! Meguntam már az özvegy kenyerét. — Ha maga is úgy akarná, mint én, hát lennék a kis Herminkának édes anyja.

A „Pécsi Figyelő“ tárcája.

Karcolatok a Bach-korszaki színvilágból.

— A „Pécsi Figyelő“ eredeti tárcája. —

Irta: A s.

(Vége.)

Fehér Nándor láttára megörvendeztek, míg az igazgató megjelenése Fehérrel, lázas izgatottságba hozta a szintársulatot s mintegy megerősítve látták az iménti képzelődéseiket.

De az örökké mosolygó, rendkívüli barátságos, előzékeny modoru Fehér csakhamar megnyugtatta kedélyüket, a mennyiben a kaszinó megbízásából és nevében mára a Bárányvendéglőbe kivétel nélkül az egész szintársulatot ebédre meghívta.

Nosza, ebben a pillanatban hóna alá vágta a primadonna, naiva, szubrette, hős, intrikus, szerelmes, komikus, de még a színház világosítója is (ez is színész volt) a szerepét. Nyomban hátat fordítottak a színháznak, siettek haza, a szállásukra, a férfiak kisuvikszolni, a színésznők pedig kicsipni magukat, hogy az ebédnél, már a mennyire lehet, bájosan jelenjenek meg. Otthon természetesen félrelökték a tűznél lassan rotyogó káposztát, mely a család menüjét képezte volna, ha ma nagy ebédre hivatalosak nem volnának.

Mert hát az előzékeny gentri fiatalsága

a kaszinónak úgy intézte el ezen hagyomány szétosztását, hogy az egész társulatot meghívják egy barátságos ebédre s ha már a társulat a vig lakomán a boros pohárkák nedűjének ürítése után a bohém fiuknál megszokott dárídós hangulatba jő, akkor egy szép beszéd kíséretében Maxi bátyó előáll az 500 pengő forinttal és mindenkinek személyesen kézbesíti az őt megillető részt. A vendéglátó gentri ifjuság látni akarta azt a hatást, a mit ez az aktus elő fog idézni, szóval gyönyörködni akartak a jelenetben, a mit most nem a színészek, de Maxi bátyó a színészeknek eljátszik, mint egy lélektan tanulmányt akartak szerezni a színész lelkivilágáról.

Denique érkezett a várt óra. A szintársulat tagjai egytől-egyig kicsipve helyet foglaltak az asztalnál. Minden színész szomszéd-ságába egy-egy gentri jutott. Az asztalfőt Maxi bátyánk foglalta el, a miből már szorongva következtették a Thália hagyományos gyermekei, hogy az az ur ott az asztalfőn, az ő Mindenváró Ádámjok.

Megfoghatatlan! Képzeld csak a szives olvasó! Oly szorongó, oly egykedvű, mondhatni levert hangulattal kezdődött a vendégség, hogy már ezt még Maxi bátyánk sem hagyhatta szó nélkül, szólván pedig eképpen:

— Nem hiába, uraim és hölgyeim, önök a *szimpadon* előképei a műveltségnek, de mostani viselkedésük is azt árulja el, hogy mert mai összejövetelünket gyászos esetből kifolyólag tartjuk, a melynek következtében úgy is tudják, milyen célból jöttünk ma össze erre a barátságos ebédre, bohém temperamentumu-

kat mintegy megtagadják és komoly színezetű kölcsönöznek tarsaságuknak a megszokott kedélyesség helyett. Ez mindenesetre becsülendő önökben, de végre is a megtörtént dologon már nem változtathatunk. Így volt ez már megírva a csillagokban. Félre tehát a komolysággal, mi élők éljünk a jelennek.

Erre hirtelen felszóal a komikus. De hiszen, uram, a csörgős sipháknak mindig igaza volt és van, még ha karóba huzzák is egykor fejedelmek a házibolondjuk bőrét. Nem a kegyelet komolysága nyomja a szívüket most ezeknek az én kedves kollégáimnak, oh nem! ez eszük ágában sincsen; hanem minden kánnál levesnél, minden falat husnál, valahányszor a szószba mártották, azon törte mindenik a fejét velem együtt, vajjon mennyit kapok abból az 500 pengő forintból, vajjon, hogy lesz ez felosztva, nem kap-e például a primadonna kétszer annyit, mint én, vagy ez a mellettem ülő horihorgas intrikus, a kis szubrette pedig már számítgatta, hogy milyen ruhákat csináltat, mi és mennyi teik majd ebből a végzetes uton nyert 500 frtnyi hagyománynak reá eső részéből. Ezen járt, uram, most a mi komédiás eszünk, a midőn a mártásban szótlánul elmerengtünk, sőt a boros poharat is — Isten bocsássa meg bűnünk — érintetlenül hagytuk, mert hát nagy dolog előtt állunk, azt hiszem, most jussolunk valamennyien először életünkben.

Természetesen erre nagy hahota tört ki a vendéglátó urak közt, csak a színészek látszottak méltatlankodni a komikus igazmondásán, annyi eredménye mégis lett, hogy az

— Fikom adta tót kapcája, no nem bánom. Én meg leszek a maga Janikájának édes apja.

Diktum fáktum, a két öreg összeházásodott.

Hanem jaj lett most a kis Herminkának. Egész nap ütötte-verte a mostohája, mert szebb, okosabb és jobb volt Janinál.

Egyszer Jani valami rossz fát tett a tűzre, ezért persze ismét csak Herminka kapott ki. Nagyon elbusulta magát Herminka, kiment a ház végibe, azután keservesen sirt. Janika megsajnálta, odament hozzá és vigasztalagatta:

— Ne sirj, ne sirj, édes testvérem.

— Jaj, hogy ne sirnék, mikor a mostoha anyám ismét elvert.

— Édes Herminkám, tudod mit?

— Nem tudom.

— Mondanék valamit.

— No hát mondd.

— De nem árulsz el?

— Dehogyan is árullak.

— Hát . . . hát . . . szökjünk meg.

— Megszökjünk? De hová?

— Hová? Nem bánom én, akárhová.

— Hát szökjünk.

— Te meg én.

— Én meg te.

Jani besompolygott a házba, összeszedte a Herminka meg az ő ruháját, bugyorba kötötte, aztán ill'a berek, nádak-erek, úgy elhagyták a szülői házat, mintha ott se lettek volna.

Mentek-mentek, mendegéltek, estére egy remetebarlanghoz értek. A remete éppen vacsorázott, szárított gyökeret mohával.

— Jó estét, remete bácsi — szólt Herminka és Jani.

— Fogadj Isten, édes gyermekeim — felelt a remete — honnan merre?

Herminka nagyobb volt, hát az felelt.

— Jaj, édes remete bácsi, a mostoha anyám reggeltől estig mindig csak szidott, meg vert, én bizony nem birtam ki tovább. Ma reggel összeszedtük a kis ruháscánkát és elindultunk világgá.

— Nagy fába vágjátok fejszéteket, édes gyermekeim — felelt a remete — de a jó Isten majd megsegít. Most feküdjetek le, reggel tovább mehetek.

Másnap reggel a remete elkísérte Her-

egész társaság ezután fesztelenségben tört ki s bizony a hagyományozóra egyik bohém fiú sem gondolt többé.

Ebéd után, de még zajközepette, felállt Maxi bátyánk. Szót kér, kezdi pedig ekképen:

— Szombaton múlt két hete, előadás után barátságos poharazás között egy jó barátunknak úgy éjtéli 2 óráig fékezhetlen jó kedve volt. Hogy ki volt az a jó barátunk, azt önök — miután majd mindnyájan ott voltak — jól tudják, így azt is tudják, hogy a jelzett barátunk két óra felé egyszerre néma siralom lett, mint a sir s maga elé nézett merőn, mozdulatlanul, mint egy rideg kőszikla. Ez, jól tudják, valamennyiünknek feltűnt, egyszerre felugrott helyéről, befogatott, ezen szavai után: »Maxi bátyám, kisérij haza«, elkísértem, illetve vele mentem nagy libegve otthonába. Másnap vasárnap levén, náluk maradtam ebéden, délután pedig haza utaztam Sárosfára. Hétfőn reggel hallottam meg a szörnyű hírt, hogy az én kedves Viktor barátom kiszenvedett. Ennek a nemes férfinak 500 pengő forint volt a tárcájában, a mely egy papirosba volt begöngyölve azon meghagyással, hogy azt én a jelenleg Duna-Szerdahelyen működő szintársulat tagjai közt szétszesszam. Engedjenek meg tehát, ha én ezen összeget, nem az önök fizetési arányához képest, hanem egyenlően fogom szétszesszani. (Helyes! szóltak bele a gentrik.) Vannak pedig összesen 13-an. Az igazgatót nem számítom tagnak, mert ő üzleti feje a társulatnak, de az igazgatótónét igen, így tehát az 500 forint 12 egyenlő részre létszen felosztandó. Egyre esik tehát 41 pengő

minkát és Janit egy darabon, és mikor elváltak, azt mondta nekik:

— Na, most menjete Isten nevében, csak mindig ezen az uton. A harmadik napon majd találtok egy nagy kastélyt, abban lakik a kékszakállu herceg, a ki, ha elmondjátok, hogy én küldtelek benneteket, majd megfogad.

Herminka és Jani megköszönték a jó tanácsot s nyomban elindultak.

Amint mennek, mendegélnek, déltájban elértek egy kunyhóhoz. A kunyhó előtt egy öreg anyóka ült s keservesen sirt.

— Mit sir, öreg anyóka? — kérde részvétellel Herminka.

— Jaj édes lányom, hogyne sirnék, mikor senkim sincsen. Három nap már sem nem ettem, sem nem ittam, olyan gyenge vagyok már, hogy felkelni sem tudok.

— Itt maradunk mi akkor maga mellett. Jó lesz, édes nénikém?

— Jó lesz, biz az jó lesz — szólt az anyóka.

Janika fát hozott, vizet hozott, Herminka meg söpört, tisztogatott, főzött, úgy, hogy az öreg asszony nem tudott hova lenni örömeiben.

Másnap reggel azt mondta az öreg néni a gyermekeknek:

— Köszönöm, édes gyermekeim, hogy oly hűséggel szolgáltatok, de meg is hálálom ám nektek. Itt van mindegyiteknek egy kis arany sip, ha bajban leszte, csak fújjatok bele és mindjárt jóra fordul minden.

Herminka és Janika szépen megköszönték az aransípöt s tovább mentek. A harmadik nap végre elértek a kékszakállu herceg kastélyához.

A kapuban egy vaskatona járkált föl s alá.

— Megállj! ki vagy? — kiáltott a gyermekek felé.

— Jaj, édes katona bácsi — szólt Herminke megijedve — csak ne bántson minket, meg is állunk, meg is mondjuk, kik vagyunk.

— No, ne féljete, hiszen nem élek én emberhussal.

— Szegény árvagyerekek vagyunk, be szeretnénk valaminek szegődni a kékszakállu herceghez.

— Épen jókor jöttök. Menjete csak be a kapun, aztán tizenhárom lépcsőn le, tizenháromat föl mentek, végre elértek egy vasajtóhoz, az nyilik a kékszakállu herceg szobájába.

torint, ezt azonnal kézhez szolgáltatom. Marad még fölösleg 8 pengő forint, ezt az összeget a társulat inasának átadni rendelem.

Ezzel nyomban megkezdődött a szétszesszés s megvolt mindenfelé az öröm, csupán az igazgató volt szontyolodott, de mégis vigasztalódott azzal, hogy a 41 frtot a felesége vágta zsebre.

Jóllehet aznap próba nélkül játszottak a színészek, mert a próbát odahagyták az ebéd és ezzel összefüggésben álló jó hírre, de este azért úgy játszottak, mint azelőtt és azután soha.

Egy hét múlva ezt a szintársulatot öröm volt látni.

Hire ment már az országban, hogy a nemzeti színház tagjai, Lendvay stb. és a pesti egyetemi hallgatók, magyar ruhát és hozzá, tél lévén, az úgy nevezett »budát« kezdik viselni.

A duna-szerdahelyi színészek is a hagyomány kiosztása után egy hétre plein paráde megjelentek a szinpadon magyar ruhában s így ők lettek Csallóközben kezdeményezői a magyar viseletnek, a mely az intelligenciánál általánosságban egész 1866-ig, szórványosan pedig egész maig tart.

A társulat, 1860. május hóban, fájdalom az igazgató iránt nem a legjobb hangulattal, míg a szinlaposztó, Mihók Balog, 400 pengő forinttal s hucszúzó pénzes zacskójával távozott a városból Csornára.

Ilyen volt a Bach-világban a magyar színész élete.

Herminka és Jani beléptek a kapun, aztán mentek tizenhárom lépcsőt le, tizenháromat föl, és hopp, ott voltak a vasajtónál.

Herminka megnyomta a kilincset, az ajtó egyet pattant, s ők benn voltak a kékszakállu herceg gyémántpadlós szobájában.

A kékszakállu herceg arany trónusán ülve éppen az igazságot mérte. Mikor a kékszakállu herceg már valamennyinek kimérte a maga igazságot, Herminkát vezették elébe.

— Mi a neved? — kérdezte a kékszakállu herceg.

— Herminka, — felelte a leány.

— Hogy jutottál ide?

— A remete bácsi küldött.

— Ahá, az jó barátom. Hát mit kívánsz tőlem?

— Valami szolgálatot kérnék, kegyelmes herceg úr.

— No, jól van. Ha három kívánságot teljesítek, megfogadlak. Van nekem egy mátyásmadaram, azt tanítsd meg beszélni.

Herminka nagyon elszomorodott. Soha életében még nem látott mátyásmadarat, meg, hogy azt meg lehessen tanítani beszélni, erre még álmában sem gondolt. Fogta a mátyásmadarat és elindult a kertbe. Próbálta így, próbálta úgy, de a madár hallgatott, mint a csuka.

Most eszébe jutott az öregasszonytól kapott arany sip. Előkereste, majd belefújt, hát uramfia, a mátyásmadár csak elkezd beszélni s beszélt, beszélt, mindig beszélt, akár kérdezték, akár nem.

Nagy örömmel vitte Herminka a mátyásmadarat a kékszakállu herceghez. De az is megörült ám.

— Jól van, édes leányom — szólt a kékszakállu herceg — az első kívánságom teljesítetted. Most halld a másodikat. Van a kertemben három rózsafa, csak mindig sárgán, meg feketén nyilnak. Én azt szeretném, ha azok piros, fehér, meg zöld virágot teremnének.

Herminka nagyon elszomorodott. Búsan ballagott ki a kertbe, de akárhogy is törte a kis fejcskáját, sehogyse tudta kifundálni, hogy hogyan fogjon a dologhoz. Már-már vissza akart menni a herceghez, hogy megmondja, miképp ezt a kívánságát nem tudja teljesíteni, a mikor eszébe jutott az öreg asszonytól kapott arany sip. Előkereste, majd belefújt, hát teremtő Isten, a fekete, meg sárga rózsza úgy eltűnt a rózsabokrokról, mintha ott se lett volna s helyébe tengernyi piros, fehér, meg zöld rózsza viritott rajta.

Szaladt a kékszakállu herceghez, hogy megvigye neki az örömhírt.

— Fikomadta teremburája, jaj, de okos leány vagy, — szólt a herceg s összevissza csókolta Herminkát. — Ezt ugyan megcselekedted. De hátra van a legnehezebb. Van a padlásomon három csomó kender, azt fond meg aranszálnak.

Csak most szomorodott el Herminka igazába. Próbálta így, próbálta úgy, de bizony a kender csak kender maradt. Most eszébe jutott az öregasszony arany sipja. Elővette, aztán belefújt, no még ilyent sem látott. A kerék csak pörgött, pörgött, a rokka meg szép lassacskán meglete aranyfóttal.

Nagy örömmel vitte Herminka az aranszálat a kékszakállu herceghez.

— No, — szólt a herceg — most már látom, hogy náladnál szebb, okosabb leány nincs e föld kerekén. Az ősceden a sor. Ha az is megfelel három kívánságomnak, hát boldoggá teszlek benneteket.

Janika már előre is szepegett, de azért csak odaállt a herceg elé.

No fiam, — szólt a kékszakállu herceg — most hallgass jól ide. A szomszéd királylyal háborúban vagyok. Annyi népe van, mint fűszál a réten, az én katnám meg már elfáradtak a háborusdiban. Az ellenség már a városom ellen tör, ha legény vagy a talpadon, hát verd ki az ellenséget az országból.

Janikával fordult egyet a világ. Sirni szeretett volna, úgy elbusulta magát. De csak kiballagott a mezőre. Már messziről látta az ellenséget. A puska dörgött, a kard csattogott. Szegény Janikának sarkába szállt a bátorsága úgy, hogy nem tudott se előre, se hátra mozdulni sem. Az ellenséges golyóbisok már a feje körül fűtyöltek, a mikor eszébe jutott az öreg asszony aransipja. Elővette, belefuj; tyű, szedte vette ellensége úgy kifutott az országból, hogy még a nyomát sem ért rá magával vinni.

Janika úgy örült, hogy még a könye is kicsordult. A kékszakállu herceg messziről nézte az ellenség futását. Örömeben megölelte Janikát és azt mondta:

— Köszönöm, édes fiam, ezt ugyan megcselekedted. Most halld a második kívánságomat. Künn az erdőn van egy magas jegenyefa, annak a tetején ül egy sas; ha te azt nekem elhoznád.

Janika nem szólt semmit, csak nekivágott az erdőnek, ott kikereste a nagy jegenyefát, hát a sas rajta volt. Nekidurálta magát, hogy megmászassa a fát s lehozza a sast. Próbálta így, próbálta úgy, de csak nem ment semmire. Már kilencvenkilencszer mászott fel az első ágig és éppen kilencvenkilencszer csuszott vissza. Most eszébe jutott az öregasszony arany sipja. Belefujt, hát diktumfaktum, a sas lepottyant a fáról. Janika gyorsan oda szaladt, megfogta s vitte a kékszakállu hercegnek.

— Derék legény vagy, szólt a herceg. Ezt a kettőt megcsináltad, de hátra van a legnehezebb. Van a kastély alatti pincében egy nagy hordó, abban egy kisebb hordó, abban meg egy még kisebb hordó. A legkisebb hordóban van egy fekete macska, az minden este ráfekszik a mellemre és tojtogat. Ha te azt a fekete macskát megölnéd, bizony meghálálnám néked.

No, megjíedt a Jani gyerek úgy, hogy menten kinyílt a bicska a zsebében. Két dolgot véghezvitt, csak nem marad most szegényben. De nem ám. Neki indult hát a pincének, de abban olyan sötét volt, hogy csak háromszor verte fejét a falnak. Végre megtalálta a nagy hordót, ebben a kisebbet, abban a legkisebbet. Mikor a fekete macska meghallotta, hogy Jani ott birizgal a közelében, elkezdett nyávogni, hogy majd beszakadt a pinceboltozat. Janinak sem kellett több, el akart szaladni. A fekete macska sem volt rest, a hordó csaplukján kidugta a lábát s belecsimpeszkedett körmével Jani ruhájába. Jani már azt hitte, hogy meg kell itt hálnia, de ebben a pillanatban eszébe jutott az öreg asszony arany sipja, elővette, belefujt s vége lett a fekete macska erejének. Jani most fogott egy csapot s puff, agyonverte a fekete macskát.

A kékszakállu herceg örömeben összevissza csókolta Janikát, a mikor megtudta, hogy agyonverte a fekete macskát.

A kékszakállu herceg erre Herminkát elvette feleségül, Janikát meg megtette generálisnak és ha meg nem haltak, hát még most is élnek.

*

Ha szót fogadtok apikának, anyikának, jövő csütörtökön ismét mesélek. Isten veletek!

Naptrend 1900. augusztus 31-én.

Naptár: péntek, aug. 31. — Róm. kath.: Rajmund. — Prot.: Rajmund. — Görög-kel.: (aug. 18.) Florusz. — Zsidó: Elul 6. — Nap két 5 óra 19 perckor; nyugszik 6 óra 46 perckor. — Hold két 10 óra 30 perckor reggel; nyugszik 10 óra 30 perckor este. —

Időjelzés: A központi meteorológiai intézet jelzése szerint, jelentékeny csapadék nélkül hőemelkedés várható.

— **(Uj ezredparancsnok.)** *Cankl* Rudolf, 52-ik gyalogezredbeli ezredest, a király a 32-ik gyalogezred parancsnokává nevezte ki.

— **(A Zsolnay-szoborra)** a pécsi kereskedelmi és iparkamarához érkezett adományokról XVI. kimutatás: A XV. kimutatás összege: 3640 kor. 56 fill. A pécsi légszeszgyár 400 kor. A pécsi mézeskalács és viaszgyertya ipartársulat 20 kor. A győri kereskedelmi és iparkamara 100 kor. Összesen 4160 kor. 56 fill.

A győri kamara a következő sorok kíséretében küldte be adományát:

» A Zsolnay-szoborbizottság tekintetes Intézéséhez Pécsen. A tek. Szoborbizottságnak f. évi június 21-én érkezett felhívását kamaránk f. évi június 24-én tartott közgyűlése tárgyalás alá vette s a következő határozattal intézte el: A kamara Zsolnay Vilmosban, a magyar műipar egyik uttörő jeleset ismerte, kinek nevét, zsenialitása és törhetlen szorgalma által szerzett ipari érdemei után, tisztelettel hordozta ajkán a világ, az ő emlékszobraban a kamara a magyar ipar megtiszteltetését látja, ugyanazért szívesen hozzájárul szerény adományával annak emeléséhez: Egyszáz koronát szavaz meg a szoborra. — Van szerencsénk erről a tek. Szoborbizottságot a 88. sz. gyűjtőív és a megszavazott 100 kor. egyidejű be- küldése mellett tisztelettel értesíteni. — Győr, 1900. aug. hó 26-án. A kerületi kereskedelmi és iparkamara nevében: *Jerfy*, Antal s. k. elnök, *Szávay* Gyula, s. k. titkár. »

A szoborbizottság eddig 670 gyűjtőívet küldött szét: újabb gyűjtőíveket kértek még *Magyary* József, kályhagyáros Győrből és *Schaffer* Mór Ujvidékről. Adományokkal, de jó részben minden adomány nélkül visszaérkezett a kamarához 26 gyűjtőív, a Szoborbizottság reméli azonban, hogy a gyűjtés határidejeig — szeptember 15-ig az összes gyűjtőívek visszaérkeznek s tekintélyes gyűjtésről számolhat be.

— **(Kórházak élelmezése.)** A cs. és kir. IV. hadtest élelmezési bizottsága hirdetményt bocsátott ki a pécsi és kecskeméti csapatkórházak betegeinek és ápoló személyzetének 1901. évi vendéglőszerű élelmezése tárgyában. *Ezen hirdetményt a pályázni kívánók a pécsi kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthetik*; a versenytárgyalás a kecskeméti csapatkórháznál f. évi szeptember hó 20-án, a pécsi csapatkórháznál pedig folyó évi szeptember hó 24-én d. e. 10 órakor kezdődik, a hol azonban csak írásbeli ajánlatok fogadtatnak el. A közelebbi feltételek egyébként a kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthetők.

— **(Jelentés a vizről.)** A Tettyeforrás mai vizállásáról a főmérnöki hivatal a

következőket jelenti: Augusztus hó 30-án reggel 6 órakor a tettyei víztartó telve; az ellentartóban 1040 köbméter volt a víz; a *hosszafolyás* 24 óra alatt 1390 köbméternek találtatott.

— **(Hírek a Dalárdából.)** A Pécsi Dalárda szeptember 8-án Gyűdön a zarándoklat rendezőségének megkeresésére *Hoffer* Károly miséjét s néhány népéneket fog előadni a püspöki mise alatt. A dalárda már kedden este próbát tartott az előadandó énekszámokból s pénteken megismétli a próbát, hogy precíz énekkel is emelje az ajtatosságot. Mint értesülünk, Gyűdre nem fog a teljes Pécsi Dalárda kirándulni, hanem csak egy nagyobb része annak.

— **(Razzia a városon végig.)** Ma éjjel rendőrségünk nagy razziát tartott *Kováts* Antal, ügyletes rendőrbiztos vezetése alatt a városon keresztül. A nagy razziának meg is lett az eredménye, mert elfogtak összesen tizennégy, munka és helynélküli csavargót, kiknek egyrészt a város körüli réteken, a Balokányban, a vasfürdőnél és az országút széléről szedték össze. Az elfogott csavargók nagyrésznél semmiféle igazoló írás nem találtatott s most illetőségi helyük megállapításáig fogva tartják őket, hogy azután eltoloncolják a csavargókat a városból.

— **(A pécsi községi közigazgatási tanfolyam)** igazgatója *Kosztis* Kálmill, vármegyei főjegyző, felkéri mindazokat, kik a tanfolyam hallgatói közül egyeseket állandó vagy ideiglenes munkaerőül alkalmazni óhajtanak és ez által a szegénysorsu hallgatókat megfelelő ellenszolgáltatás ellenében anyagi segélytörőráshoz juttatni kívánják, hogy e részben hozzá (vármegyehez, I. emelet) fordulni sziveskedjenek.

— **(Koródiék idehaza.)** Lassacskán belekerülünk már a nyár utóba, fürdőző vendégeink is hazajönnek s ilyenkor mondhatni, megkezdődik a szezon, melyet ugyszólvan nyomon követ a kávéházba járás ideje is. Persze ilyenkor aztán már a fürdőhelyeken nyaralt cigányok is hazajönnek s ezek között nálunk első helyen áll ifju *Koródi* Gyula zenekara, mely tegnap érkezett Pécsre. Koródiék legutóbb Laibach-ban hangversenveztek s onnan Tieferbaad, Römerbaad és Poltschachon at jöttek haza, hol ma este az »Otthon« kávéházban tognak hangversenyezni, mely alkalommal bemutatják nálunk ama új zeneszámokat is, melyeket külföldi utjuk alatt tanultak.

— **(Adótisztí kinevezés.)** A m. kir. pénzügyminiszter *Dobó* Sámuel, békéscsabai lakost, ideiglenes minőségű adótisztíté a pécsi m. kir. adóhivatalhoz kinevezte.

— **(Egyházmegyei hírek.)** A pécsi népiskolához hitoktatónak kinevezett Cselenkó János helyére Szebénybe *Földes* Dezső, nádasi segédlelkész, ennek helyére Nádasdra *Melhard* Dénes dr. belyeztetett, ki most fejezte be hétéves tanulmányait Rómában. *Aschenbrenner* Gyula segédlelkész Babarcra küldetett ugyanily minőségben.

A t. gazdálkodó háziasszonynak b. figyelmébe!!

A legszolidabb s a legolcsóbb bevásárlási forrás

LEHNER BÉLA fűszer, gyarmat, gyógyviz és termény nagykereskedése — **PÉCSETT**, a „Korona szálloda“ sarkán.

Arjegyzéket kívánatra ingyen küldök. Vidéki megrendeléseket portomentesen szállítok.

— (**Mohács ünnepe.**) Tegnap esti számunkban irtunk már a mohácsi vész évfordulójáról. Mohácsi levelezőnk ma a következőket írja az évforduló megünnepléséről: Mint minden évben, úgy az idén is megünnepelte Mohács város hazafias közönsége a mohácsi gyászos csatának ezuttal 374-ik évfordulóját. Különösen a szónokok azok, kiknek keblét fokozottabb mértékben dobogtatja a történelmi nevezetességű napnak emlékezete azért nem tudjuk, az ékesszólás, avagy a kegyelet magasztos érzelve nagyobb-e, a mely beszédekben megnyilatkozik. Ezt tapasztalhatuk az idej szónokoknál is. Reggel fél 8 órakor Józits József valpói plébános horvátul tartott szentbeszédet. Ismerve Józitsnak rendületlen hazaszeretetét, a melyet az idegenben is hűen ápol keblében s annak érdekében valóságos missziót fejt ki, örömmel láttuk a szószéken, a honnét sokácainkat az Isten és a magyar haza szeretetére buzdította. Nem kevésbé vivta ki elismerésünket Plank Kamill német bolyi plébános, ki bár szintén idegen nyelven beszélt, mindazonáltal minden egyes szava csak úgy duzzadt a magyar érzelmek teljéig. Az ünnepély fénypontját Kovács Antal szakáli plébános beszéde képezte, csaknem könyekre fakasztva általa a hallgatóságot. Úgy a kellemes alak, csengő hang, a beszédnek úgy formai és tartalmi szépsége, mint a behizelgő közvetlenség, a melylyel hatott, felehetetlenné fogja tenni beszédét. Délben 1 órakor Keserics Ferenc esperes-plébánosnál díszebéd volt, a melyen számos tosztt hangzott el.

— (**Benzin-robbanások megátlása.**) Az utóbbi években oly gyakran előfordult benzin-robbanások arra készítették a kereskedelmi minisztert, hogy a robbanások elkerülésére alkalmas óvó-intézkedéseket felölölő rendeletet bocsásson ki, melynek egyes pontjait az illetékes hatóságok már a benzin-motorral hajtott ipartelepek, valamint a benzin-tartás engedélyezésénél kötelesek figyelembe venni. A rendelet szerint a benzint csak jól zárt edényben, avatatlank által hozzáférhetlen, jól szellőztetett helyen szabad tartani, melynek közelében dohányozni, valamint világító lámpának, vagy tüzhelynek lennie nem szabad. A tulságos aggályoskodást a hely kijelölésénél és az óvó rendszabályok megátlapításánál a rendelet mindazonáltal elkerülendőnek tartja, minthogy ez az ipar szabad gyakorlásának rovására esik.

— (**Megszökött vőlegény.**) Kovács István kocsislegény volt Málom községben, honnan azonban magához véve gazdája ezüst óráját és két pár vadonatujs csizmáját, a napokban megszökött. Ez tán még nem is lett volna olyan öreg hiba, de a nagyobb baj ott rejlik, hogy Kovács István vőlegénye volt a gazda nevelt leányának. Most, miután nem tudni, hogy a megugrott kocsislegény, mint

tolvaj vagy mint vőlegény szökött-e meg, mindkét minőségben körözik.

— (**A védköteles községi jegyzőjelöltek**) hadkötelezettségének teljesítése, illetve a községi jegyzőjelölteknek a közigazgatási tanfolyamra leendő felvétele tárgyában, tekintettel védkötelezettségük teljesítésére, a m. kir. Belügyminiszter következő rendeletet bocsájtotta ki: »Azok a védköteles községi jegyző-jelöltek, a kik a folyó évben besoroztattak, illetőleg 1901 és 1902 évben besoroztatni fognak, a mennyiben tényleges katonai szolgálatuknak elhalasztása meg nem engedtetnék, elesnének az 1900: XX. t.-c 2. §-ában nyújtott átmeneti kedvezmény igénybe vehetéséről. — A végből, hogy a községi közigazgatási tanfolyamok hallgatása a szobán levő jegyzőjelölteknek is lehetővé váljék, a honvédelmi miniszter urral egyetértőleg ezennel kijelentem, hogy a folyó évi október hó elsejével tényleges katonai szolgálatra behívott jegyzőjelölteknek a községi közigazgatási tanfolyamokra feltételeesen (t. i. katonai szolgálatuk elhalasztása engedélyezésének esetére) leendő felvétele akadályokba nem ütközhetik. — A halasztási kérvény tekintetében a tanfolyamok igazgatói fogják az illető hallgatókat részletes felvilágosítással ellátni. — Budapest. 1900. évi augusztus hó 24-én. A miniszter helyett: Gulner, s. k. államtitkár.«

— (**Csaló házaspár.**) Hartenstein Konrad, tamásii kereskedőnél megjelent a a napokban egy nő és előadta, hogy az ura Krausz Henriknél szolgálván, nevezett megbizta, hogy tegyen bevásárlásokat a kereskedőnél. A Krausz neve jó név lévén, Hartenstein adott az asszonynak különféle portékát, a mit az el is vitt. Mikor azután a kereskedő elküldte Krauszhoz a számlát, kitünt, hogy az nem tud az egész dologról semmit s az asszony, kit Szántó Mihálynénak hívnak, becsapta a kereskedőt. Az asszony férje rábeszélésére követte el a csalást s most a bíróság fog végezni a csaló házaspárral.

— (**Véres verekedések.**) Mátyás József, bengei lakost, a napokban régi haragosa, Bosnyák Ádám, az utcán megtámadta és egy bottal véresre verte. Gábiel István, szakályi lakost pedig egyik éjjel támadta meg és verte véresre három szakályi fiatal legény, a kik után most folyik a nyomozás.

— (**Sötét bün.**) Egy kácsfalui menyecske ellen sötét bün elkövetése miatt folyik most a nyomozás. A menyecske ugyanis anyának érezvén magát, egy kuruzsló asszony segítségével követte el a sötét bünt, megölvén szive alatt hordott magzatát. A sötét bün azonban napvilágra jött s most mindkettőjük a bíróság elé fog kerülni.

— (**Elégett termés.**) Némethbolyban elégett a napokban Worlich Gyula, ottani lakos buzaasztagnja. Ilyfajta tűz volt Ozorán is,

hol Madár János termése hamvadt el. Özv. Strasser Józsefnének pedig a Köcsöge-pusztán levő birtokán égett el egy buzakazla. Hogy mindeme tüzek miből keletkeztek, azt a vizsgálat eddig nem tudta kipuhatolni.

— (**Megvert leány.**) Hogy a jó szomszédság milyen ritka, bebizonyosodott ezzel az esettel is, a mi Szakály községben történt. Petrovics József, ottani lakos ugyanis átküldte tizenhatéves Anna nevű leányát Kintli Mártonhoz, hogy kérjen kölcsön pár percre egy öntöző kannát. Kintli azonban e helyett durván rátámadt a leányra s mikor az hasonlóan felelt vissza, a leányt megverte, úgy, hogy az csak több sebből vérezve tudott előle menekülni. A verekedő szomszédot feljelentették a bíróságnál.

— (**Ellopott óra.**) Nagyszokolyban dr. Nagy József lakasából a napokban egy zseborát elloptak. A tolvaj észrevétlenül lopozott be a szobába s bár a lopás elkövetésekor kedvezett is neki a szerencse, de a lopott órát még se tudta értékesíteni, mert a káros feljelentésére csakhamar elfogták és átadták a bíróságnak.

— (**Becsületes tolvaj.**) Persze, hogy ez képtelen állítás, mert a ki tolvaj, egyszerűen mind becsületvesztett is. Csak annyiban mondható jelen esetben nem annak, mert rövid néhány órára az ismeretlen tolvaj visszavitte az eltulajdonított dolgokat helyére. Cunyi Mátyás, marócsai lakos egész háznépe kinn volt a földön s dolgozott. Öreg estére kelve hazamentek s legnagyobb rémületükre észrevették, hogy az egyik borju hiányzik az istállóból. A képzelhető legnagyobb lármát csapták a vesztesség tudatában, mire a szomszédok összeszaladtak s rögtön elindultak keresni, ki erre, ki arra. Mikor már összejártak a falut s remény nélkül tértek haza, legnagyobb csodálkozásukra megkerült a borju s arra a következőt jutottak, hogy az egyik szomszéd kötötte el a jószágot, de félt, hogy nála megtalálják, hát hamar visszakötötte.

— (**Verekedő cigányok.**) Ocsárd község határában huszonnégy óra óta cigányok tanyáznak, kiknek oly jól megy a dolguk, hogy még mulatni és verekedni is ráérnek. A cigány karavánnak három tagja: Morva István, Jovanovits Tógyer és Szappanos János — ugyanis — bementek a falu korcsmájába, hol egy darab ideig csendesesen iszogattak, mig végül valami fölött összeszólalkoztak. Mint az rendszeren az ilyen népeknél már szokás, a szóváltásból csakhamar verekedés lett, melynek során Morva István egy széklyákkal fejbe verte Szappanos Jánost, Szappanos János pedig bicskáját a békitőül közbelépett Jovanovits Tógyer karjába szurta. A verekedő cigányokat letartóztatták s majd átadják őket a bíróságnak.

— (**Betöréses lopás.**) Vakmerő módon törtek be eddig ismeretlen emberek

KÁVÉHÁZ-ÁTVÉTEL. ROYAL-KÁVÉHÁZAT

Van szerencsém a mélyen tisztelt közönség szives tudomására adni, hogy a

f. évi szeptember 1-én átvesszem és azt tovább vezetem.

Solid árak! Pontos és előzékeny kiszolgálás! Legfinomabb italok!

A t. nagyközönség nagyrabecsült pártfogását kéri,

mély tisztelettel

Kádár István, kávész.

Katona Vince, n.-peterdi lakos házába. A tolvajok fényes nappal felhasználják az időt míg a gazda a mezőn volt elfoglalta, alkulcs segítségével kinyitották az utcaajtót, az éléskamráról lefeszítették a lakatot s onnan két bödön zsirt és többféle élelmiszert emeltek. Feltörték ezen kívül a cselédlakást is, de innen mit sem vittek, mert ekkor alkalmasint megzavarta őket munkájukban valaki. A gazda panasza folytán megindították a nyomozást a vakmerő tolvajok ellen.

— (**Körtehullás.**) Augusztus, ugy látszik, nemcsak a csillaghullás, hanem a körtehullás hónapja is. *Rinder* Mari a fején egy nagy kosár körtét vitt az irgalmasok utcájában s véletlenül egy dinnyehéjra lépett, melyen elcsuszott a lába s a kosár lebillent a fejről. — A körték kihulltak s messze elgurultak. Valamennyit nem tudta összeszedni természetesen, mert néhány gyerek a segédkezés alkalmával megrakta zsebeit is és megizelte. *Ringer* Mari azonban örült, hogy a lábát nem törte ki.

— (**Az új kaposvári plébános.**) *Dr. Zimmert* József tábori lelkész szabályszerű bemutatólevelével alapján a kaposvári plébániát elnyervén, mely *Ujváry* Ferenc kanonokká való kinevezetése óta üresen állott, f. hó 23-án a nevezett plébániára beiktatott. *Ujváry* Ferenc kanonok e hó 20-án bucsuzott el kaposvári hivatástól. Beszéde leirhatatlan hatást keltett. Hívei ez alkalommal zsufolással megtöltötték a kaposvári szép templomot. A kaposvári képviselőtestület a jövő hó 9-én fényes bankettet rendez a kanonok tiszteletére, a mely után testületileg kikisérik a vasúthoz.

— (**Összecsipték a méhek.**) Nyomja községben *Mayer* Krisztián földmives hatéves József nevű fiát a napokban összecsipték a méhek. A kis fiú a méhes körül játszadozott, mikor néhány méh észrevétel nélkül rászállt s fullánkjakkal megsértették. A kis gyermek sirva szaladt be a házba, a hol rögtön gyógykezelés alá vették háziszerekkel, melyek nem tudták megakadályozni, hogy daganatok ne keletkezzenek a szurások helyein.

— (**Mi árt a szépségnek?**) Ki tudná elszámolni, hogy mi minden nem árt a szépségnek. Általános szólásmód szerint a harag is árt a többek között a szépségnek. Ezt magyarázta ma reggel egy kömiveslegény egy haragos asszonynak. Miért, miért sem, az az asszony — valamiért haragudott arra a kömiveslegényre s szidta oly cifrán, a hogy csak el tudta cifrázni. A legény csak hallgatta teljes áhitattal s nem válaszolt a megválogatott diszjelzőkre egy hangot sem, a mi a feldühödött némbert még inkább izgatá. Mikor aztán már az asszony kiabálni kezdett s a legény megrestelte a dolgot, halk hangon a néni fülébe sugta, hogy nénemasszony vigyázzon ám, mert a harag árt ám a szépségnek — és sarkon fordulva faképnél hagyta amazonját. A néni még inkább előntötte az epe s mindaddig kiabált a legény után, a mig csak látta.

— (**Nagy hűhósemmiért.**) *Mázás* Károlyné, pécsi lakosnő, ma a piacon kora reggel hangos szavakkal csöditette maga köré annak plublikumát. Valamit vett s mikor fizetni akart, nem találta a pénztárcáját, holott egy

perccel előbb — mint ő mondá — még a kezében volt. Valaki észrevétel nélkül kivette a kezéből. Nosza volt szitkozódás és jajgatás. Mit volt mit tennie, mint az árut visszaadni a kofának s ime — a pénztárca az áru alatt volt, szórazottságból beletette vagy véletlenségből beleejtette azt a kosarába. Persze hogy rögtön elakadt a nyelve s megcsendesedett a piac.

— (**Leesett a kerekpárról.**) A *Ferenciek*-utcáján történt ma délelőtt. Egy kezdő biciklista hajtott nagy hetykén végig a nevezett utcán s egyszerre csak két kocsi közé került, de szerencsétlenségére a kocsik között egy természetes falusi néni ment, a kit aztán sehogy sem tudott kikerülni. *Leugrani* meg úgy látszik nem mert, lassan hajtani meg még úgy sem tudott. — Így történt aztán, hogy nekihajtott az előtte haladó néninek, a ki méregbe jövén, egyet rugott a biciklin, mire a rajtülő elterült a földön. Szerencse, hogy addigra a két kocsi már tovalhaladt, mert ellenkező esetben a kerek alá került volna, azonban így is jókorát esett, a mi neki aligha jól esett, de nem mert szólni egy szót sem a néninek, látván annak haragos pillantását.

— (**Kifosztott magtár.**) *Tóth* Ferenc, felsőireghi lakos magtárába a minap betörtek s elvittek onnan nagyobb mennyiségű buzát és zabot. A káros feljelentésére megindított nyomozás során elfogtak két gyanus egyént, kik azonban tagadják még eddig a betörés elkövetését.

Törvénykezés.

§ **Összbüntetés-kiszabás.** *Gölcöncsér* János, keszűi lakosra már egy ízben folyó évi június hó 8-án a pécsi kir. törvényszék szabott ki összbüntetést és pedig egyrendbeli sikkasztásnak tekintendő vétségért és kétrendbeli magánokirathamisítás büntetéseért egy évi hathónapi és nyolc napi börtönre ítélte el őt. Ehhez most ismét egy magánokirathamisítás büntetése járul, melyért a főtárgyaláson kilenc havi börtönt mértek rá. Most tehát a június 8-iki összbüntetést s a másik kilenc hónapot egybevonták s összbüntetésképen elítélte ma a kir. törvényszék kétévi és háromhavi börtönre, továbbá egyévi hivatalvesztésre.

§ **Vásári mulatság.** *Stern* Lipót, folyó évi július 15-én elment Pellérdre bucsura, minthogy ő minden bucsun és vásáron jelen szokott lenni, lévén szerencsejátékos. Van azonban neki egy konkurrens, *Szász* János, viszlói lakos személyében, kinek ugyanaz a foglalkozása, mint neki s így mindkettőt természetesen a kenyéririgység bántja. *Szász* János is kint volt a nevezett napon Pellérdön s rögtön megkért egy polgárembert, hogy portája előtt felüthesse sátrát. Az engedélyt megkapván, podgyásza után látott s ezalatt *Stern* Lipót ugyanazt a polgárembert kérte meg, hogy háza előtt felállíthassa szerencsebódéját. Ő is megkapta az engedélyt és rögtön ki is pakolt. Mire *Szász* János visszajött, a legények már *Stern* üzletében dobálták a karikákat a kések közé. *Szász* nem törődött vele, hanem sebbel-lobbal szintén felállította a maga sátrát s árulta karikáit a késreszomjas legényeknek. Délfelé egy-két legény *Stern*nél vett karikát s átmentek vele *Szász*hoz szerencsét próbálni, a min a két konkurrens — kik amugy is egész délelőtt civakodtak egymással — illetvén egyik a másikat, annak feleségét s mindenféle familiáját cifrábnál-cifrább jelzőkkel, ékes titulussokkal, úgy összevezetett, hogy *Stern* Lipót egy fejszét ragadott s három ütést mért vele ellenfelére, kinek az egyik ütés eltörte bal karját, a miért beszállították *Szász* Jánost a pécsi városi közkör-

házba s ott 42 napig feküdt. *Stern* pedig a körülállók lefogták s rögtön feljelentették. A mai főtárgyaláson *Stern* Lipót mindent bevallott őszintén s ezért a kir. törvényszék súlyos testisértés büntetésében mondta ki bünyösnek s egyévi börtönre ítélte, mely büntetésből két hónapot — a vizsgálati fogság beszámításával — kitöltöttnek vett. Az ügyész megnyugodott, mig vadlott felebbezett.

§ **Sikkasztás vétsége.** *Vas* János oldi lakosnál, a sikiósi kölcsön és takarékegylet foglaltatott, de mire a végrehajtásra került a sor, *Vas* János bizonyos dolgokat eladogatott. A főtárgyaláson azzal mentette magát, hogy erre a szükség kényszerítette, mert nem tudott volna másképen megélni. A kir. törvényszék sikkasztás vétségeért aztán egyhavi fogházra s egyévi hivatalvesztésre ítélte jogerősen.

T a n ü g y.

(**Pótvizsgák.** Ma már megkezdődött a középiskolákban az élet. Sajnos, meglehetősen számban vannak ugy a gimnázium, mint a realiskola növendékei között, kik — úgy látszik — minél többször szeretnek vizsgázni s így megragadják a kínálkozó alkalmat s neki mennek a pótvizsgának, ha tanultak, ha ha nem tanultak — az nekik mindegy, bátorságukat nem csökkenti, esetleg az ugynevezett drukkolást növeszti csak. Ma és holnap a pótvizsgák napja van, melyektől a szegény szülők talán jobban félnek, mint a fiuk. Aztán megtörténnek a beiratások s tele lesznek ismét a város diákkal.

Közigazdaság.

Tenyész-szarvasmarha-dijazás Siklóson.

Pécs, 1900. aug. 30.

A baranyavármegyei gazdasági egyesület által folyó évi szeptember hó 9-én megtartandó tenyész-szarvasmarha szemle szépnek ígérkezik.

Siklós nagyközség képviselőtestülete értesítette az egyesületet, hogy az általa kitűzött díjakhoz 60 koronával járul olyképpen, miszerint azok a három legnagyobb díjhoz egyenlő arányban csatolandók.

Gondoskodik egyuttal arról is, hogy az érkező vendégek részére Vókány vasutállomáson elegendő számú kocsik álljanak rendelkezésre.

A gazdasági egyesület felszólítására három tagot választott a bíráló bizottságba, azonkívül a rendezés körüli teendőket magára vállalta.

Megérdemli a derék község, hogy ezen nem közönséges ünnepeyre minél több vendége legyen.

A gazdasági egyesület igazgató választmányja ma a következő meghívókat bocsájtotta ki:

•T. cim! A baranyavármegyei gazdasági egyesület folyó 1900. évi szeptember hó 9-én Siklóson a vásártéren díjazással egybekötött tenyész-szarvasmarha szemlét rendez. A programban kiírt díjakhoz Siklós nagyközség képviselőtestülete 60 koronát ajánlott fel olyképpen, hogy 20—20 koronával az első díjakhoz csatolandó. Ezen alkalomra a bíráló-bizottság tagjai a következők: Bíráló-bizottsági elnök: *Ország* Lajos, egyesületi elnök. Bíráló-bizottsági tagok: *Belicsek* Gyula (Siklós), *Biró* Imre, ifj. *Driesz* Lajos, *Dulánszky* Adolf, *Hegedüs* Imre, *Jakabffy* Imre, ifj. *Jeszenszky* Ferenc, *Jeszenszky* Tódor, *Mándy* Béla, *Meszlényi* János (Siklós), *Mikes* József, *Miksik* Ákos, *Nedopil* Antal,

Nyilt-tér.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazok, kik felejthetetlen nóm temetése alkalmából, részvétüket nyilvánították, fogadják az én és családom nevében, mely köszönetemet.

Gaál László.

Laptulajdonos Felelős szerkesztő
SZAUTTER GUSZTÁV PLEININGER FERENC
 TAIKS JÓZSEF
 kiadó.

Hirdetések.

Schlauch-féle villatelepen

egészséges, száraz lakások
 bérbeadók
 s az egyes villák el is adók.

Bővebbet Indóház-utca 17. sz.
 alatti építési irodában.

24135.

1900.

HIRDETMÉNY.

Alulírott város tanácsa ezennel közhirre teszi, hogy a

belvárosi templom kupolájának

átalakításához és a templom, valamint a torony falainak újbóli cementes-vakolásához:

I.	10224	kor.	02	fillérben előirányzott kőműves,
II.	5763	"	20	" ács,
III.	15681	"	78	" vöröréz, bádogos,
IV.	294	"	—	" lakatos,
V.	352	"	80	" aranyozó,
VI.	674	"	54	" festési

munkálataira a városi gazdasági tanácssteremben **1900. évi szeptember hó 19-ének délelőtti 9 órájkor** zárt ajánlati tárgyalással egybekötött nyilvános árlejtés tartatik.

Ajánlatok beadhatók a 32990 k. 04 fillérben előirányzott összmunkálatokra és az egyes szakmunkákra külön is.

Felhivatnak tehát pályázók, hogy a vállalati összeg 5%-ának megfelelő bánatpénzzel felszerelt zárt ajánlataikat **legkésőbb 1900. évi szeptember hó 18-ának déli 12 órájáig a polgármesteri hivatalnál nyujtsák be**, vagy a kellő bánatpénzzel ellátva a szóbeli árlejtésen vegyenek részt.

Költségvetés, általános és részletes vállalkozási feltételek Oberhammer Antal, a gazd. ügyosztály ideigl. vezetőjénél a hivatalos órák alatt betekintheők.

Pécsett, 1900. évi augusztus hó 28-án tartott tanácsüléséből.

Pécs város tanácsa.

Hirdetések jutányos áron a kiadóhivatalunkban vétetnek föl.

Ezen rovat alatti hirdetések ára 10 szőlő 40 fillér, — minden további szó 4 fillér.

APRÓ HIRDETÉSEK.

KISHIRDETÉSEK elfogadtak a kiadóhivatalban és az elárúsító helyeken.

Lapunk **egyes számai** kaphatók és **kishirdetések** elfogadtatnak a következő helyeken:

Breisach Aranka,
 (tőzsde, Irgalmasok-utca 2. sz.)

Grosz József,
 (tőzsde, Jókai-tér.)

Gyimóthy Gyula,
 (fűszerkereskedés, Vásár-tér sarkán.)

Habler Anna,
 (tőzsde, Pécsi Takarékpénztár átellen.)

Herdlein-féle tőzsde,
 (Király-u. Lyceum-templom átellen.)

Kugler József,
 (fűszerkereskedő, Makár-utca)

Léhner Béla,
 (fűszerkereskedés, Korona-vendéglő.)

Molnár János,
 (fűszerkereskedés, Király-utca.)

Rözge István,
 (fűszerkereskedés, Bátor és Klimó-u. sark.)

Sipos János,
 (fűszerkereskedés, Pálya-utca.)

Özv. Tausz Vilmosné,
 (dohánytőzsde, Király-utca 1. sz.)

Cserépkályhák, régi alakúak, olcsó áron eladó. Érdekklődők forduljanak a kiadóhivatalhoz.

Iskolás fiukat és leánykákat teljes ellátásra havi 18—20 frtért elfogad egy uri család.

Ugyanott egy butorozott szoba kiadó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Meyer-Lexikon, II-ik kiadás, 20 kötet, teljesen jó állapotban, jutányosan eladó. — Cim a kiadóhivatalban.

Nagy emeleti lakás Árpád-utca 29. számú új házban kiadó.

Vasalt boltajtó, használt, 15 frtért eladó. Cim megtudható a kiadóhivatalban.

Egy szoba és konyhából álló lakás kiadó Percel-utca 35. számú házban.

Duplex petroleum lámpák — gázvilágítás bevezetése miatt — olcsó áron eladó. — Cim a kiadóhivatalban.

Művészet, irodalom.

A dramaturg szolgabíró.

Pécs, 1900. augusztus 30.

Tegnap számunkban megírtuk, hogy Gécy István kártérítési pört indított Krasznay Mihály főszolgabíró ellen, a ki betiltotta az *Anyaföld* című népszínművének Siklóson való előadását. Ez a betiltás, illetve a kártérítési pör hire bejárta az egész országot. A fővárosi és vidéki napilapok is foglalkoztak vele s többek között a »Szegedi Napló« legújabb száma így ír az esetről:

»A magyar közigazgatásban ezideig a többek között az a szerep jutott a főszolgabírónak, hogy választások idején bármi áron voksokat gyűjtsenek a kormány hivatalos jelöltje részére és ha a nép a presszióknak nem engedve, bátor volt a nem hivatalos jelöltet éljenezni, a csendőrséggel közéje lövessenek a »csőcselék«-nek.

Most szélcsend van a politikában. A jog, törvény és az igazság hármasszentségének nagyhangú hirdetője, a rátóti kegyelmes ur, nem tartja időszerűnek a *tiszta választások* megejtését, így tehát nem sok dolguk akad a főszolgabírónak. Élvezhetik a nyári semmittevés édes gyönyöreit, a mi azonban ugyán nem volt inyére a siklósi főszolgabírónak, Krasznay Mihály urnak, a ki mindenáron szerepelni kívánt.

Fejtörést okozhatott a szolgabíró urnak, hogy ugyan mivel is vonja magára a közönség figyelmét? Gondolt tehát merészet és nagyot, — beállt dramaturgnak.

Dramaturg szolgabíró! Szokatlanul hangzik ez az elnevezés, a mitől az újdonság ingerét nem lehet elvitatni. *Ilyen csodabogár még nem volt a magyar közigazgatásban és a siklósi főszolgabíróé az érdem, hogy már ilyen is van.*

Siklóson működött a *Baghy Gyula* színtársulata. Nagyon rosszul ment a dolga a társulatnak. Közönség nem igen látogatta az előadásokat, a színészek a szegényes bevételekből még »májdling«-ot sem kaphattak, egyszóval nagy volt a nyomorúság a társulat tagjai között. Mozdulni sem mozdulhatott a vándor csapat enyhébb, melegebb tájakra, mert nem volt miből. A szegény színigazgató kiállt tehát a vonzó új darabbal. Nagy plakátokon hirdette a *Gécy István* új darabjának: az *Anyaföld* színrehozatalát.

A gondolat nem volt rossz, mert az érdekesnek ígérkező előadásra sok előjegyzés történt. Pénzt látott az igazgató, a pénztáros, sőt a társulat is és a színészek örömmel gondoltak arra az eshetőségre, hogy szép szerével más allomásra juthatnak.

Azonban mi történik? A mindenható főszolgabíró, Krasznay Mihály ur, a nyári unalomban szenzációs elhatározásnak adta a fejét. Beállt dramaturgnak és közigazgatási hatalmánál fogva beszüntette az előre hirdetett előadást. A szegény direktor kapkodott fűhöz-fához, könyörgött, majd követelődött, de minden hiábavaló volt, mert a fura dramaturg nem engedte meg jó Gécy István népszínművének előadását. A főszolgabírói parancs, főparancs, így tehát nem volt mit tennie az igazgatónak, mint szomorodott szívvel visszafizetni a már begyűlt lényes koronákat, azoknak, kik az »Anyaföld« helyett nem voltak hajlandók az utolsó pillanatban előrántott »Felhő Klári«-t megnézni.

A főszolgabíró dramaturg meg is indokolta az eljárást. Szerinte az *Anyaföld* veszedelmes darab, mert szerzője szociális tanokat penget benne, a mi szociális izgalmakra adhatna okot.

Nagyon szép dolog az elővigyázat és igazán elismerést érdemelne a *Bánffy Dezső*

iskolájából kikerült újsütetű dramaturg, ha a Gécy darabja veszedelmes volna a közönségre, a közbiztonságra. De ártatlan dolgokat tárgyal Gécy István az *Anyaföld* című népszínművében. Nem bolygatja meg vele a közigazgatási tisztviselők cirkulusait és egyáltalán nem adott okot a főszolgabírói közbelépésre.

Ha ismerte Krasznay Mihály ur az *Anyaföld*-et, akkor átkozott rossz dramaturgnak bizonyult, sokkal rosszabbnak, mint annak idején Bánffy Dezső báró, a ki mint miniszterelnök öt év előtt szintén betiltotta a *Takácsok* előadását. Ha pedig nem ösmerte a darabot a dramaturg főszolgabíró ur, akkor nem volt joga betiltani az előadás megtartását, a mivel jelentékeny anyagi kárt okozott a nyomorban tengődő színtársulatnak.

Hát így istápolja a rendőrkézen levő árva színügyet ez a jeles közigazgatás.

Nem pályázik ez az ur — intendánsi méltóságra? A kvalifikációt már megszerezte.

○ **Színházi jelentés.** Özv. *Tiszay Dezső*né, mint a pécsi nemzeti színház igazgatója ma a következő *színházi jelentést és bérlet-hirdetést* bocsátotta ki:

Van szerencsém Pécs szab. kir. város n. é. közönségét értesíteni, miszerint előadásaim sorozatát a pécsi nemzeti színházban *szombaton, 1900. szept. hó 29 én megkezdem.*

Műszaki személyzet: Özv. *Tiszay Dezső*né, igazgató; *Nádasy József*, művezető és rendező; *Füredi Gusztáv*, *Németh János* és *Szacsavay Sándor*, szakrendezők; *Simándy József* karnagy; *Rajz Ödön*né, sugó; *Boár József* ügyelő; *Éltető Gyula*, festő.

Előadó személyzet. Nők: *V. Ágh Ilona*, drámai és vígj. anyaszínesnő; *Csurgay Adél*, opera és operette coloratur énekesnő; *J. Csáder Irén*, hősnő és szende; *Gergely Gizella*, népszínmű- és operette énekesnő; *Komlóssy*

gondoltam, hogy először a házban kellett volna e névjegy eredetéről kérdezősködni. Hát ha a lovag ittlétekor vesztette el névjegyet; vagy tán Jancsi urfi.

— Lehet; vagy a gyilkos.

— Ah! a gyilkos nehezen tartott ily előkelő ismerősöket.

— Hja, előfordulhat s nincs kizárva. Hallja Csuzi, ezt a táviratot azonnal feladja a távirdabivatalnál; értette?

— Igenis biztos ur, már megyek.

— Aztán, ha a táviratot feladta, vagy maga jön ide vissza, vagy a Szücsöt küldi maga helyett; ilyenkor mindig kell valaki.

— Igenis, meglesz. — S azzal az öreg gyorsan eltávozott.

— Most kérem, szabadjon egész magányosan a kapuhoz mennem — s a vizsgálóbíró fejbólintását be sem várva, lassan, földhöz szegzett tekintettel ment lépérlépésre lassan a vertvasból készített rácsos kapuhoz. Midőn a kapuhoz ért, öklével homlokára ütött, mintegy megdorgálva önmagát valamely mulasztásért és a kastélyt övező kerítés felé ment azzal a világos célzattal, hogy azt körülsétálja, mert hisz valószínű, hogy a magas vaskerítésen ugrott át a gyilkos.

— Kis eső volt az éjjel, lehetetlen, hogy ne talál-nánk lábnyomokat, morogta a biztos menetközben. Ah! megvan, kiáltá, visszatekintve a vizsgálóbíróhoz — egy kis fész (gyps) kellene most a lábnyomok megrögzítéséhez, mert a leggyönyörűbb lábnyomokat leltem, melyek

— Helyes; jegyző úr kérem, fogja e méterszalagot és mérje meg az ajtótól az ágyig a méreteket.

A nyurga szőke jegyző, legkomolyabb arcával teljesíté a reá bízott fontos feladatot.

— Ötméter, hetven centiméter.

— Köszönöm.

— Biztos úr, sziveskedjék most körülnézni, vajjon nem-e talál olyan dolgot, mely tán rablási szándékre vallana.

— Kérem bíró ur, — mondá János urfi, — a Wertheim szekrényben benn van a kulcs.

— Ah! Nem is vettem észre. Nyissa fel biztos ur.

A sötét arcú rendőrbiztos kinyitotta a szekrényt, melyben mindenféle irat hevert össze-vissza dobálva.

— Talál-e készpénzt?

— Semmit.

— Szokott-e kedves atyja ura pénzt tartani e szekrényben?

— Óh igen! — válaszolá János urfi.

— Mennyit?

— Azt pontosan nem határozhatom meg, azonban átlag tíz, huszezer forint mindig van benne.

— Ez alig hihető kérem; a mai világban annyi készpénzt otthon kamat nélkül tartani?!

— Kérem bíró ur, ha kételkedik szavaimban akkor...

— Nem, nem; nem arról van itt most szó; ne tessék érzékenykedni. Inkább meggyarazza meg nekem, a vizsgáló bírónak, hogy miként tarthat édes atyja ura ennyi pénzt otthon?

Ilonka, naiva és társalgási színésznő; *Kende Paula*, szende és fiatal hősnő; *Mérei Ilona*, társalgási színésznő; *A. Nagy Vilma*, operette komika; *Oláhné Henriette*, parasztanya és komika; *Simon Mariska*, soubrette és társalgási színésznő; *Szirmay Olga*, opera- és operette énekesnő; *Szekula Sárka*, opera- és operette énekesnő; özv. *Tiszay Dezsőné*, operette, soubrette és népszínmű énekesnő. — Segédszínésznők és kardaloknok: *M. Fehér Etel*, *Kádoss Mariska*, *Losonci Etel*, *Molnár Ilonka*, *Mészáros Mariska*, *Rác Gizella*, *N. Takács Jolan*, *Takácsné Lenke*, *Virgaly Boriska*, *Vörös Rozsika*.

Férfiak: *Delli Lajos*, társalgási és bonvivant; *Füredi Gusztáv*, bonvivant és lyrai szerelmes; *Kozma István*, opera és operette tenorista, *Mezei Andor*, opera-, operette-bariton és népszínmű énekes; *Nádasy József*, operette-buffo és komikus; *Nagy Dezső*, operette-buffo, komikus; *Németh János*, kedélyes apa, komikus; *Pásztor János*, apaszínész; *Rajz Ödön*, szerelmes és jellemszínész; *Szacsavay Izidor*, hősszerelmes és jellemszínész; *Vágó Béla*, apa és társalgási színész. — Kardaloknok és segédszínészek: *Boár József*, *Boross Pál*, *Éltető Gyula*, *Kóhalmi Andor*, *Kőszegi Károly*, *Kiss József*, *Markovics Henrik*, *Sáfrány Vilmos*, *Vojnits Béla*, *Zajonghi Elemer*.

Segédzemélyzet *Takács Lina*, pénztárosnő; *Horvátits Antal* fodrász két segéddel; *Feleskó Sándor*, főruhataros két segéddel; *Pásztor János*, gép- és diszmester 8 segéddel, *Nagy Sámuel*, szertáros 3 segéddel; *Joszt Rudolf*, szereposztó. *Zenekar*: A cs. és kir. 52. gyalogezred zenekara.

Bérleti árak. — *Idénybérlet* (a délutáni előadásokat kivéve minden színi-előadásra érvényes): Paholy 900 korona; zsölle (a 0 sor kivételével) első 6 sor, vagy erkély 1-ső sor

200 kor.; támlásszék 140 kor. — *Kisbérlet* vagyis 80 páros vagy páratlan számú előadásra (a délutáni előadások és kivételes vendégjátékokat kivéve) minden előadásra érvényes: Paholy 450 korona; zsölle (a 0 sor kivételével) első 6 sor, vagy erkély 1-ső sor 100 kor.; támlásszék 70 kor.

Napihelyárak az eddig szokásosak.

Bérleti lehet szeptember 2-től 6-ig, továbbá szept. 23-tól kezdve Nádasy József művezetőnél és a színházi igazgatói irodában 4—6-ig délután. A bérleti összeg fele a bérlet aláírásakor, a másik fele január 1-én fizetendő. — A színlapbérlet eszközésével *Nagy Sámuel* szertáros bizatott meg.

Nagyérdemű közönség! Meghatva azon bizalom által, melylyel Pécs n. é. közönsége részéről a nagy csapás közepette már előzetesen is megtiszteltettem, azon ígéretemnek adhatok kitejlesztést, hogy minden igyekezetemmel oda fogok törekedni, miszerint változatos műsorú, szabatos és csinnal kiállított előadásaim által az elismerés és rokonszenvet, melyet nehaj térjem elnyerni szerencsés volt, Pécs szab. kir. város kedves közönségétől magam részére is kideremelhessem.

Pécs, 1900. évi augusztus hó 28 an.

Tisztelettel:

Özv. *Tiszay Dezsőné*.

○ *Esterházy mint király*. A mikor nagy Napoleon Ausztria ellen viselt háborút, kiáltványt bocsajtott ki, melyben arra hívta föl a magyarokat, hogy razzak le az osztrák igát, sőt néhány diadalmas csata után egész komolyan foglalkozott az önálló független magyar királyság fölállításával. Szokásától elterően nem saját emberei közül ültetett volna

valakit a magyar trónra, hanem följánlotta a koronát Esterházy hercegnek, a ki azonban nem fogadta el s a nemzetben sem kellett visszhangot a fölkelésre hívó kiáltvány. A háboru Ausztriával s mondhatjuk, egész Európával folyt tovább. Ezt a korszakot tárgyalja most az a nagyszabású diszmű, melynek gyönyörűen illusztrált IV. és V. füzeté már megjelent. Az egész történelmi munka címe: Magyarország a XIX-ik században, írásban és képekben, szerkesztője és kiadója Pálffy Ferenc, budapesti ügyvéd, a ki óriási munkát végzett az adatok gyűjtése, az anyag megválogatása és a remek szép illusztrációk megszerzésével. Valóban diszművet kap az előfizető, a ki füzetenkint összegyűjti s így alig érezhető pénzüsszeggel szerzi meg, mert a havonként megjelenő füzetek ára egy korona. Az egész világ történelmét öleli föl a munka, visszapillantást veve az ó-kortól kezdve minden jelentősebb eseményre s ezzel párhuzamosan tárgyalva a XIX-ik század történelmét érdekes, vonzó és tárgyilagos előadásban. Hogy némi fogalmat adjunk az érdeklődőknek, föl- emlíjtük, hogy az utolsó füzet 45, színbenn nyomott illusztráción kívül XIII. Leó pápa képét adja műmellekként. A diszes mű iránt érdeklődők forduljanak Pálffy Ferenc címére: Budapest, VII., Erzsébet-körut 29.

Vidéki bátralekosainkat tisztelettel felkérjük, szíveskedjenek bátralekaikat mielőbb beküldeni.

— Folytonosan folynak be pénzek, melyeket aztán részint ismét tovább ad, vagy szombatonként be visz a székvárosba a takarékbba. Hogy több is van néha a mondott összegnél, az csupán akkor van, ha édes apa valamit venni készül.

— Köszönöm; most már értem.

— Nem lehetne pontosan megállapítani, hogy mennyi pénz volt az éjjel e szekrónyban?

— Azt nem tudom, hacsak a főkönyv és pénztár napló segítségével nem?!

— Helyes. Jegyző ur tekintse be a könyveket, melyeket azonban el is viszünk magunkkal. Most azonban kérem biztos ur, tekintsünk ki a kertbe és a ház elé.

— Bocsánatot kell kérem biró ur, de ezt már rég meg kellett volna tennünk.

— Igaza van biztos ur, azonban ily korán, nem hihető, hogy ha voltak is nyomok, azok eltűntek volna. Jerünk hát.

A jegyző, az orvos és Jancsi úrfi a betegszobában maradtak, a vizsgálóbíró és a biztos azonban kimentek a folyosóra.

Ugyátszik csak erre várt a rendőrbiztos, mivel a folyosón már a kutatásban ő vezetett.

— Kérem biró ur, engedelmeivel itt a folyosón kissé körültekintek.

— Kérem! — véle mosolyogva a biró, — mint, aki előre is meg van győződve arról, hogy mit sem fog találni a biztos.

Herbás Gyula rendőrbiztos igazi, vizslatermészetű rendőrtalentum volt s valóban megesett rajta, hogy a

a székvárosba hívták egy üresedésbe jött rendőrbiztosi állásra. Ő azonban nem ment, mit azonban csak annak kell betudni, hogy itt, otthonában volt egy kis földbirtoka, melyet elhagyni nem akart. Herbás kitűnő szimattal birt s ha egy kétségbeesetten zavaros ügyben ő vette kezébe a nyomozást — azt aztán addig kutatta, míg nyélbe nem ütötte az egészséget úgy, hogy az egész büntény mint egy tiszta kép állott a szemlélő előtt. Most is sasszemével minden zugot, minden márványlapot megvizsgált; már kelletlen arckifejezéssel ki akart menni az udvarkertre, midőn az ajtó sarkába tekintett s onnan egy halk Oh-val egy névjegyvet vett fel, melyen: lovag Palotássy Kázmér cs. és kir. kamarás — név állott.

— Ezt egyelőre magamnál tartom biró ur, becses engedelmeivel.

— És mit szándékozik tenni e névjegygyel?

— Keritek egy szolgálégyent, ki rendőrért szalad . . . holiá, itt jön ép kapóra Csuzi bácsi, a legöregebb rendőrünk.

— Csuzi, Csuzi! hé Csuzi! kiáltá Herbás, mit aztán az öreg Csuzi meg is hallott és nyomban a kastély felé tartva, ott, csakhamar megjelent.

Herbás azalatt jegyzőkönyvéből kitépelt egy lapot s arra a következőt írta:

Rendőrfőkapitányság

Zalabér.

Óvatosan és tapintattal kérem lovag Palotássy Kázmér alibijét azonnal.

Herbás.

— Tessen elolvasni biró ur. Helyesli?

— Tökéletesen — felelé Salamon — csupán azt